

De oorlogservaringen van Zuster Angelic Brophy

De Ierse Catherine (Katy) Brophy kwam in 1902 naar Eijsden. Ze werd ingeschreven als pensionaire bij de zusters ursulinen en trad drie jaar later tot de orde toe. Zij kreeg de kloosternaam Mère Angélique. Tijdens de Tweede Wereldoorlog schreef zij haar persoonlijke ervaringen op in het Engels onder de naam Sister Angelic Brophy. Het manuscript kwam in handen van het familiemuseum Het Ursulinenconvent. Maria Janssen-Rutten heeft het vertaald en bewerkt tot een boek. In september verscheen het onder de titel 'War Experiences 1940-1944. De oorlogservaringen van Zuster Angelic Brophy'.

Door Lucia Geurts

'De oorlogservaringen van Angelic Brophy' omvat veel meer dan alleen de vertaalde tekst van het manuscript. De toelichting van Maria Jansen, een uitgebreid notenapparaat en talrijke illustraties ondersteunen en omlijsten de tekst van Sister Angelic. Hierdoor worden de persoonlijke oorlogservaringen in een breder kader geplaatst. Het boek is, naast een persoonlijk verhaal van een zuster in oorlogstijd, ook een geschiedenis van het leven in Eijsden tijdens de bezetting, binnen en buiten het klooster. Maria Janssen heeft de oorspronkelijke tekst geverifieerd en antwoord gevonden op een aantal vragen. Zo heeft zij met hulp van veel mensen de plek in het Heuvelland kunnen traceren waar de ongeveer zeventig zusters en tien pensionaires tijdens de verplichte evacuatie in mei 1940, toen Eijsden flink onder vuur lag, onderdak hebben gevonden.

Het manuscript heeft een flinke reis gemaakt voordat het uiteindelijk bij Maria Janssen terecht kwam. Sister Brophy heeft haar oorlogservaringen opgeschreven in een schrijfblok in de laatste maanden van 1944, waarschijnlijk aan de hand van eerder gemaakte aantekeningen. Eind december 1944 heeft zij het manuscript meegegeven aan een Amerikaanse soldaat, die ingekwartierd was in het klooster, en zo is het uiteindelijk in de Verenigde Staten terecht gekomen. Daar werd het in een nalatenschap gevonden door Jos Rosier, een in Amerika wonende Nederlander. Hij bezorgde het schrijfblok in 1975 bij Zuster Walthera, de laatste moeder-overste van de ursulinen in Eijsden. Via haar kwam het in het archief van de ursulinen terecht, dat is ondergebracht in het Nederlands Erfgoedcentrum Sint-Agatha in Cuyck. Toen Maria Janssen-Rutten en haar man daar waren voor een ander onderzoek, stuitte zij op het inmiddels vergeelde document. Tijdens de opening van het familiemuseum in 2014 werd het schrijfblok door zuster Joséphine aan directeur Leo Barjesteh van Waalwijk van Doorn geschonken en vervolgens vertaald en bewerkt door Maria Janssen-Rutten.

Zuster Brophy heeft beslist schrijverstalent. Haar stijl is soepel en helder en het kost geen moeite het boek in één ruk uit te lezen. Interessant zijn haar beschouwingen over de oorlog, de politieke achtergronden en betekenis ervan. Treffend zijn ook haar karakterschetsen van de mensen om haar heen, zowel vriend als vijand. Ze steekt haar mening niet onder stoelen of banken. Haar persoonlijke ervaringen in Eijsden, tijdens de evacuatie en tijdens haar internering in een werkkamp in Schoorl, waar zij

Mère Angélique Brophy (Sister Angelic) werd gefotografeerd voor de Mariagrot bij gelegenheid van haar zilveren kloosterjubileum in 1930.

terecht kwam omdat zij een Brits paspoort had, beschrijft ze beeldend maar niet sentimenteel. Het kost geen moeite je in te leven in de situatie. Ook de aanvullende informatie van Maria Janssen is helder en goed geschreven.

Mede dankzij het handzame, vierkante formaat en de heldere vormgeving van Paul Hertoghs (Ontwerpburo Oogpunt, Eijsden) is het een fraai en prettig leesbaar boek geworden. Een mooi cadeau. 'War Experiences 1940-1944. De oorlogservaringen van Zuster Angelic Brophy' is te koop in de museumwinkel van het Ursulinenconvent, Breusterstraat 27, en bij Jean en Wies Prickaerts, Breusterstraat 31. Prijs: €20.

De lokale omroep Maas en Mergelland maakte een documentaire naar aanleiding van het verschijnen van het boek. Deze is nog te zien via Uitzending gemist: www.rtvmenm.nl/tv/uitzending-gemist/

Expositie familie Henquet in Het Ursulinenconvent

Op de zolder van museum Het Ursulinenconvent is een tentoonstelling ingericht over de familie Henquet. Aan de hand van vele foto's, documenten en gebruiksvoorwerpen wordt de geschiedenis geschetst van de generaties Henquet, die in Eijsden een belangrijke rol hebben gespeeld als stroommakers, bierbrouwers en slachters.

Door Lucia Geurts

Nog veel mensen zullen zich de slagerij aan de Wilhelminastraat, de stroopfabriek aan de Prins Hendrikstraat en de brouwerij aan de Kerkstraat van Henquet (of *Hingking*, zoals men pleegt te zeggen) herinneren. Leden van de uitgebreide Henquetfamilie vervullen ook nu nog een actieve rol in het gemeenschapsleven van Eijsden. Dat juist maakt de tentoonstelling zo de moeite waard. Het is de weerslag van een nog levende geschiedenis.

Het initiatief voor de tentoonstelling, die is ingericht door familieleden in nauwe samenwerking met Het Ursulinenconvent, werd geboren tijdens de viering van het veertigjarig jubileum van de Stichting Uit Eijsdens Verleden in oktober 2015. Aanleiding was de fototentoonstelling over de Eijdsense middenstand. Daaruit bleek welke belangrijke rol de Henquets in Eijsden hadden gehad in het midden- en kleinbedrijf. Uit de tentoonstelling blijkt ook hun grote maatschappelijke en culturele betrokkenheid.